

Årsmelding
SJØMANNSKIRKEN
2 0 1 9

SJØMANNSKIRKENS STRATEGI

Sjømannskirken vil være en livsnær, oppsøkende og omsorgsfull kirke for nordmenn i utlandet.

Visjon

Sjømannskirken skal fremme Guds rike ved å være en tjenende kirke i verdens hverdag.

Hovedmål

Sjømannskirken vil gi mennesker mot til tro, håp og engasjement.

Våre fokusområder

- Barn og unge
- Frivillighet
- Oppsøkende arbeid
- Enhetlig kommunikasjon
- Personalutvikling
- Økonomisk utvikling

Våre verdier

- Tilhørighet
- Respekt
- Trygghet

Hva vi vil være

En livsnær kirke
som skaper rom for tro og samfunnsengasjement.

En oppsøkende kirke
som møter mennesker der de er.

En omsorgsfull kirke
som bidrar til livsmestring og bekrefter menneskets uendelige verdi.

INNHold

3	Innledning
4	En livsnær kirke
6	En oppsøkende kirke
9	En omsorgsfull kirke
12	Økonomi
13	Hovedstyrets arbeid
14	Veien videre

INNLEDNING

Avtroppende generalsekretær Ørnulf Steen.

SAMFUNNET ENDRER SEG

Når samfunnet der vi er til stede og verden omkring oss er i endring, hva gjør det med Sjømannskirken? Det spørsmålet har opptatt oss gjennom hele 2019, både som samlet virksomhet og på det enkelte sted.

De tallmessige utfordringene fortsetter. Med økt reisekompetanse blant nordmenn, en digital revolusjon og et samfunn hvor kirken ikke er en selvfølge, utfordres vi til å se fremover for å fornye oppdraget og vår arbeidsform. Vi har hentet motivasjon fra det som var målet da Sjømannskirken ble etablert for 155 år siden: å oppsøke og møte nordmenn der de er. I framtiden er det kanskje ikke de store massene som vil søke til sjømannskirkene. Likevel mener vi behovet for oss er til stede.

Vi ser at vi best dekker dette behovet ved å dyrke vår egenart som oppsøkende, diakonal og medvandrende kirke. Dette vil vi arbeide videre med i årene som kommer.

MER OPPSØKENDE

Sjømannskirkens styrke og egenart er tilstedeværelse på mange steder rundt i verden. Vi står klare som kirke til å betjene nordmenn i utlandet. Vi har 21 omreisende medarbeidere i tillegg til 28 sjømannskirker i ulik form. Mange kjenner fortsatt tilhørighet til Sjømannskirken gjennom feiring av gudstjenester og andre aktiviteter. Antallet gudstjenester og gudstjenestedeltakere er stabilt.

Vi feirer gudstjenester i egne kirker, i andres kirker, i ørkenen, i hagen og på bar. Antallet arrangement på kirkene har økt, mens besøket utenom arrangement går nedover. Tiden for de mange leseværelsene med lange åpningstider synes forbi. Gledelig er det derfor å se at antallet møtt av ambulerende sjømannsprester øker noe. Sjømannskirken er fortsatt etterspurt når kriser og ulykker inntreffer. I gjennomsnitt håndterte Sjømannskirken en beredskapssak hver dag gjennom hele 2019.

FELLESKAP OG ARBEIDSMILJØ

Sjømannskirkens viktigste ressurs er de frivillige medarbeiderne og de ansatte. Sammen skaper de Sjømannskirke rundt i verden. De senere årene har vi arbeidet med frivillighet i Sjømannskirken. I 2019 har vi også fokusert på lederutvikling. Det er for å utruste dem som leder arbeidet med å skape sjømannskirke lokalt. I løpet av året har vi hatt utfordringer som viser oss hvor viktig det er å ha oppmerksomhet på arbeidsmiljø og fellesskap for å nå våre samlede mål.

ØYEBLIKKSBLIDE

Årsmeldingen gir glimt og statistisk informasjon fra Sjømannskirkens mangfoldige arbeid rundt i verden. Den er bygget opp rundt de tre strategiske kjennetegnene – en kirke som er livsnær, oppsøkende og omsorgsfull.

EN LIVSNÆR KIRKE

«Jeg er kanskje den eneste norske som den ene nordmannen om bord møter i løpet av sitt fire til seks ukers skift. Det gjør tjenesten vår spesiell og verdifull».

- Astrid Øknsnes Stenholt, reisetjenesten i Europa.

MØTER MENNESKER DER DE ER

Over hele jordkloden forsøker Sjømannskirkens ansatte å møte mennesker på deres egne premisser - uansett livssituasjon. Møtene forekommer derfor på mange arenaer. Det kan være møter med sjømenn på et skip, møter rundt kafébordet i sjømannskirken eller hjemme hos den enkelte. Det kan være større møtepunkt som en gudstjeneste, et trosopplæringstiltak eller andre type arrangement. Det kan også være møter på nett med en nettprest, eller på en sjømannskirkegudstjeneste hjemme i Norge. Uansett hvem vi møter, eller hvilken arena dette skjer på, er vår holdning at mennesket er mye mer enn det vi ser.

Statistikken viser at organisasjonen totalt hadde 644 000 møter med mennesker i 2019. Det er en svak nedgang fra 2018, og tilbake til et nivå rundt 2017. De senere årene har Sjømannskirken sett en ganske betydelig nedgang i antall møter. Den generelle trenden fortsetter, men ser ut til å ha flatet noe ut. Med mange enheter og dermed mange variabler, er det ikke enkelt å peke på tydelige årsaker til en nedadgående statistikk. Som eksempler kan nevnes oppslutning om 17. maifeiring og julefeiring, antall vielser og unge som følger konfirmantundervisning, og hvor mange som kommer på de ulike arrangement og samlinger. Vi konstaterer at antall besøk ved kirkene har svak nedgang

fra året før. Det er litt urovekkende at cirka halvparten av denne nedgangen er knyttet til gudstjenester. Det er foruroligende at økningen i antall møtte gjennom de ambulerende tjenestene kompenseres ikke for nedgangen i oppsøkende arbeid fra kirkene. Samtidig vet vi at dette arbeidet har mange variabler som ikke enkelt lar seg måle. Antall skipsbesøk går også noe ned. Det skyldes i hovedsak vakanse og begrenset bemanning i Aberdeen.

ØKUMENISK ARBEID

Sjømannskirken bygger bro med andre kirker og kirkesamfunn i nærmiljøet vi opererer i. Det økumeniske samarbeidet tar utgangspunkt både i enheten som er gitt mellom ulike kirker, men også i konkrete behov som kan dekkes gjennom samarbeid. Vi forholder oss til vår egen kirkefamilie både gjennom nordisk samarbeid, men også i samarbeid med lokale lutherske kirker.

Flere steder er det et samarbeid med lokale kirker og organisasjoner om diakonale tiltak. Vi er del av markeringen av den globale Bønneuken for kristen enhet og vi deltar i felleskirkelige gudstjenester. Våre medarbeidere nyter også godt av økumeniske medarbeidernetter.

	2017	2018	2019
Antall møtte totalt	650 705	664 827	644 213
Antall gudstjenester (med nattverd)	1 534 (1 161)	1 480 (1 119)	1 471 (987)
Deltakere på gudstjenester	87 373	81 438	77 565
Antall døpte	126	139	122
Antall konfirmanter	179	146	140
Antall vielser/velsignelser	686	616	586
Barn og unge på trosopplæringstiltak	10 288	9 636	11 182

Sjømannskirken i Los Angeles har i den siste tiden hatt fokus på barne- og ungdomsarbeid.

GUDSTJENESTER OG KIRKELIGE HANDLINGER

Samlingene om gudstjenesten, de kirkelige handlingene, trosopplæring, sjelesorg og andre møter som skaper rom for tro, er grunnleggende for Sjømannskirken. En minnestund kan finne sted på en plattform eller en båt. En gudstjeneste kan arrangeres hjemme hos noen, på en ambassade eller på en bar. Nattverdsfeiringen skjer like gjerne ved sykeleiet som ved alteret. Dermed blir kirkelige handlinger livsnære og tilpasset den enkeltes behov.

Sammenlignet med 2018 har Sjømannskirken arrangert ni færre gudstjenester. I snitt er det 53 deltakere per gudstjeneste, mot 55 året før. Denne trenden kjenner vi igjen fra kirken hjemme. Noe av begrunnelsen for at antall gudstjenester går ned, er færre kapellaner og at noen av kirkene har færre eller ingen gudstjenester i sommerferien.

Det er gledelig å se at det fortsatt er mange som kommer til gudstjeneste i Sjømannskirken, alt fra de store gudstjenestene med mange mennesker på sydenkirkene, til de små fellesskapene som møtes når en ambulerende sjømannsprest er på besøk.

ROM FOR TRO

Barne- og ungdomsarbeidet til Sjømannskirken bidrar til at barn blir bedre kjent med den kristne tro og får oppleve fellesskap. Derfor er arbeidet rettet mot barn og unge et av fokusområdene i Sjømannskirkens strategi. De siste fem årene har Sjømannskirken mottatt 1,1 millioner kroner årlig i tilskudd til trosopplæringstiltak fra Kirkerådet. Midlene har blitt fordelt til de ulike kirkene hvor babysang, 4-årssamling,

karnevalsfest og gudstjeneste, Tårnagenthelg og Lys Våken er blant mange viktige tiltak. I tillegg har vi hatt en særlig satsning på konfirmanter og ungdomsledere, med seks leirer for konfirmanter over hele verden. Hvert år har vi minilederkurs for ungdom (MILK) i London og på Costa del Sol. MILK er viktig, både for ungdommenes selvutvikling og engasjement i kirken.

Det var vesentlig flere på trosopplæringstiltakene i 2019 enn i 2018. På 1 023 trosopplæringstiltak var det totalt 11 182 barn og unge. Dette er en gledelig utvikling som skyldes et tydelig fokus på dette arbeidet, og engasjerte og dedikerte medarbeidere.

BISPEVISITAS

Helt siden Sjømannskirken ble stiftet har biskopen i Bjørgvin hatt det kirkelige tilsynet med Sjømannskirken. Biskopen er derfor regelmessig på visitas til Sjømannskirker og arbeidsenheter. I 2019 var biskop Halvor Nordhaug på visitas til sjømannskirkene i San Francisco og i Los Angeles.

Bispevisitas i Sjømannskirken i San Francisco.

«Dagens førstereisende er ikke sjømenn, men unge studenter langt hjemmefra».

- Odd Inge Tangen, sjømannsprest for studenter.

EN OPPSØKENDE KIRKE

Sjømannskirkens grunnlegger, Johan Storjohann, ventet ikke på at sjøfolkene skulle komme til ham, men oppsøkte dem heller der de var. Slik opererer Sjømannskirken også i dag.

Fortsatt oppsøker vi sjømenn, men den oppsøkende tjenesten gjelder også offshore-arbeidere, arbeidsplasser i utlandet, syke og eldre, innsatte i fengsel og andre som ikke har mulighet for å komme seg til kirken. Ofte har disse menneskene et ekstra behov for å ha en åpen, nær og ærlig samtale med en sjelesørger eller en medvandrer.

Når medarbeidere oppsøker folk i deres egen «stue» gjør det ofte noe med kontakten de klarer å etablere med dem de møter. De erfarer at det skaper en åpenhet, nærhet og ærlighet som ikke alltid oppstår i store forsamlinger. Den oppsøkende virksomheten er derfor viktig for Sjømannskirken, og drives både fra de faste kirkene og gjennom de mobile tjenestene.

Odd Inge Tangen er en av fem sjømannsprester som oppsøker norske studenter på deres egen hjemmebane, verden over. En utvilking i studentpresttjenesten er at de i større grad møter mindre grupper med mer uttalt behov for besøk. Ved siden av vakanse i stillingen i Australia annet halvår er nok det mye av forklaringen på nedgangen fra 28 400 møtte studenter i 2018 til 17 900 i 2019.

SKIPSBESØK

Fra 2019 er arbeidet med skipsbesøk i Belgia og Rotterdam skilt ut og slått sammen til Reisetjenesten for sjøfolk i Europa. Hensikten er å få til en bedre betjening av skipene i de store havnene, samt en del småhavner fra Den Helder nord i Nederland til Dunkerque i sør.

En omorganisering av havnearbeidet i en Faggruppe Sjø hvor Reisetjenesten, Besøktjenesten for Offshoreflåten i Norge og Sjømannskirken i Aberdeen inngår, har styrket fokuset på arbeidet for sjøfolk. Dels ved at vi registrerer flere anløp med norske om bord og dels ved at det har blitt et bredere, faglig fokus på havnearbeidet. På grunn av bytte av stillingsinnehavere både i Aberdeen og Reisetjenesten har antall skipsbesøk gått ned med fem prosent.

VM-KIRKE

Sjømannskirken var i 2019 til stede på ski-VM i Seefeld. Plasseringen denne gangen var god og vi hadde 1 400 besøkende innom i løpet av ti dager. Tre medarbeidere i Sjømannskirken bemannet VM-kirken.

AMBULERENDE PRESTER

«Som ambulerende sjømannsprest har jeg fokus på den fortrolige samtalen, etiske utfordringer, beredskap og krisehåndtering. Jeg står klar til å rykke ut hvis det skulle være en krise».

- Leif Magne Helgesen, ambulerende sjømannsprest.

I en verden hvor nordmenn stadig flytter og bosetter seg på nye steder, er det nødvendig å være fleksibel slik at vi kan følge nordmenn der de befinner seg. Den ambulerende tjenesten sikter seg mot steder med færre nordmenn. Mange nordmenn beveger seg i områder hvor vi ikke har kirkebygg og langt fra norske nettverk og fellesskap.

Derfor er mange av våre sjømannsprester omreisende, slik som Leif Magne Helgesen. I 2019 hadde vi åtte ansatte som betjente Sør-Amerika, Afrika, Asia, Australia, samt Moskva og en egen tjeneste på Filippinene.

I løpet av året møtte de ambulerende prestene 15 500 mennesker, en økning på omtrent 34 prosent. Økningen er en naturlig konsekvens av at antallet omreisende sjømannsprester ble økt høsten 2018 og fra januar 2019.

MØTER OFFSHORE

«Jeg tror plattformledelsen oppfatter at de får en menneskelig sikkerhetsventil om bord når sjømannspresten kommer. Sikkerhet handler om de som arbeider på plattformen. Hvis de ansatte får lettet på det indre trykket, så har de det litt bedre, og kan gjøre en bedre jobb».

- Berit Bjørnerud, sjømannsprest offshore.

Som Bjørnerud peker på, er sjømannsprestene en sikkerhetsventil offshore. På plattformene og supplybåtene prater offshoreprestene med de ansatte om det som opptar dem. Tema kretser rundt mellommenneskelige spørsmål, arbeidsmiljø og stressmestring. Sjømannsprestene offshore har også en særskilt viktig rolle etter ulykker og dødsfall, hvor de følger opp ansatte og pårørende, både på land og til vanns. Dette er en viktig side ved Sjømannskirkens diakonale virksomhet. Plattformene besøkes vanligvis fire-fem ganger årlig. Sjømannskirken samarbeider med Norsk Olje og Gass og har beredskapsavtaler med mange bedrifter i offshoreindustrien.

De syv sjømannsprestene offshore møtte 32 500 personer offshore i 2019, noen flere enn året før. I tillegg møtte de 6 900 på land. Antallet møtte offshore vil svinge med hvilke hendelser som oppstår, og menneskene de følger opp. Tallene vil også svinge med hvilke plattformer de får mulighet til å besøke. Også i 2019 ble hvert tredje planlagte offshoredøgn kansellert, enten på grunn av manglende køyeplass eller særlig manglende helikopterkapasitet. Det er en utfordring at helikopterkanselleringer også skjer ved hjemreiser, som kan bli utsatt i flere dager.

	2017	2018	2019
Skipsbesøk antall besøk	1 532	1 812	1 650
Skipsbesøk antall møtte	9 228	10 621	8 737
Antall møter offshore	36 875	28 742	32 467
Antall møter med studenter	22 689	28 401	17 926
Antall møter med ambulerende sjømannsprest	7 264	11 609	15 516
Antall møtte i Norge	44 992	47 950	48 675

RELASJONS- OG KOMMUNIKASJONSARBEID

Kjennskap, engasjement, forbønn og innsamling hjemme i Norge er et viktig fundament for å drive sjømannskirke i utlandet. Sjømannskirken driver derfor også et oppsøkende, kjennskaps- og fellesskapsbyggende arbeid i Norge.

Vi møtte 49 000 mennesker på gudstjenester, basarer, foreninger, kurs, messer og lignende i 2019. Til sammen var Sjømannskirken på 333 arrangement i Norge.

Også yngre nordmenn må bli kjent med Sjømannskirken og vi oppsøker derfor en rekke studiesteder og informerer om organisasjonens arbeid. I 2019 har vi økt satsingen på å møte studenter i forbindelse med studiestart. Tilbud om konfirmantopplegg for norske menigheter videreføres som en annen satsing mot yngre målgrupper.

De sosiale mediene når både unge og gamle. Vi videreutvikler vårt nærvær der, og kommuniserer med nordmenn både i Norge og utlandet gjennom Facebook, Instagram, LinkedIn og Twitter. Facebook er størst av disse kanalene med til sammen 60 000 følgere. I tillegg har alle sjømannskirkene og de ambulerende prestene egne Facebooksider hvor de kommuniserer med sine målgrupper. Stadig flere av enhetene bruker også Instagram. Magasinet HJEM formidler bredden av arbeidet til Sjømannskirken. Vi gav ut seks nummer med et gjennomsnittlig opplag på 32 700 i 2019. Magasinet distribueres til medlemmer, givere, abonnenter, menigheter i Norge og sjømannskirkene.

Privatpersoner ga nær 33 millioner kroner til Sjømannskirken gjennom kirkeoffer, foreningsbidrag, Facebook, testamente, bursdagsinnsamlinger og ikke minst direkte gaver i bank. Det er utfordrende å opprettholde gaveinntektene. Konkurransen er tøff, og gjennomsnittsalderen på sjømannskirkegiveren er høy. I 2019 har vi arbeidet med å tydeliggjøre hvorfor det er verdt å gi en gave til Sjømannskirken, og jobbet med å følge opp givene tettere.

Sjømannskirken har 2 900 medlemmer som enten har individuelt medlemskap eller er medlem i en av de 182 foreningene våre.

EN OMSORGSFULL KIRKE

«Ved å dra på hjemmebesøk får vi en mer personlig, nær og fortrolig samtale. Dette kan være vanskelig å få til med mange andre folk rundt».

- Morgan Berg, sjømannsprest i San Francisco.

Omsorg for sjømannen, som var langt unna sin familie, lokale kirke og sitt nettverk, var drivkraften bak Sjømannskirkens opprinnelse. Siden den gang har det å vise nestekjærlighet og tilstedeværelse for dem som er langt hjemmefra, vært en av Sjømannskirkens viktigste oppgaver. For den enkelte kan et møte med et omsorgsfullt menneske gjøre en stor forskjell. Det kan skape tilhørighet og trygghet, og i noen tilfeller kan det være et avgjørende bidrag til at den enkelte mestrer livet og føler seg verdsatt.

SYKEBESØK GIR TRYGGHET

Syke nordmenn i utlandet, om de er fastboende eller på ferie, er ofte i en sårbar situasjon. Noen fordi de ikke forstår språket eller kjenner kulturen de er i, andre fordi familie og venner er langt borte. Da er det kjærkomment med besøk fra Sjømannskirken. Det bidrar til trygghet. Mange pårørende i Norge ser på Sjømannskirken som en forlenget arm av familien i utlandet, noe som gir trygghet også for dem.

Vi ser en nedgang på 14 prosent i antall besøkte på sykehus sammenlignet med 2018. Det er Pattaya og Spania-kirkene, med unntak av Torrevieja, som utgjør den største nedgangen.

FENGSELSBESØK

Ingen skal føle seg glemt, og alle skal føle seg sett og verdifulle uansett livssituasjon. Derfor er fengselsbesøk noe vi prioriterer. Noen av de innsatte vi besøker soner under vanskelige forhold, i land langt borte og med en svært fremmed kultur. I slike situasjoner blir en samtale med et medmenneske som bryr seg, ekstra viktig.

Norge avsluttet sin avtale om soningsplasser i Norgerhaven i Nederland i august 2018. Tallene for 2019 er derfor tilbake på et lavere nivå fra tiden før Norgerhaven (2014).

«Å flytte til utlandet er ikke alltid enkelt. Savn av familie og venner kan være vanskelig. Hos oss finner man et sted man kan komme og sortere tanker, følelser og finne måter å mestre hverdagen».

- Torun R. Mørenskog, Leder Familieveiviseren.

BIDRAR TIL LIVSMESTRING

Omsorg er å være der for mennesker som står i stormen. Sjømannskirken ønsker å hjelpe folk i personlige nødsituasjoner, og bidra til at de mestrer sin aktuelle livssituasjon. I dette arbeidet er vi ofte i kontakt med offentlige instanser både i Norge og i bostedslandet. Dette kan for eksempel være barnevern, helsevesen, forsikringsselskap eller begravelserbyrå. Ofte kan det være saker som krever mye oppfølging som rus, psykiatri eller barnevernssaker. Enkelte kan bli hjulpet med et enkeltstående tiltak, mens andre saker er krevende og går over lang tid.

For di sakene som omhandler barn er ekstra krevende, har Sjømannskirken et eget tilbud til dem og deres familier i Spania. På Costa Blanca, Costa del Sol og Gran Canaria får barn og deres foreldre tilbud om samtaleterapi og annen oppfølging i krevende livssituasjoner. Familieveiviseren jobber også forebyggende med blant annet temakvelder for både voksne og barn. Videre samarbeider Familieveiviseren med lokalt og norsk barnevern der de ser behovet for det. Fra 2018 til 2019 har det vært en økning i antallet saker, fra 85 til 94. 88 av sakene er av forebyggende karakter, åtte er barnevernsaker. Økningen har vært særlig krevende fordi det har vært bytte av stillingsinnehaver i to av stillingene i løpet av året.

«Når det knaker i sammenføyningene er det ekstra godt å vite at det kan komme noen fra Sjømannskirken som har god tid til å både snakke og lytte».

- Njål Sævik, Havila.

Per Sævik og sønnen Njål (t.v) setter stor pris på samarbeidet med Sjømannskirken.

SAMARBEID MED NÆRINGSLIV OG UTDANNINGSINSTITUSJONER

Å være der for mennesker som opplever kriser, ulykker og katastrofer langt hjemmefra har alltid vært viktig for Sjømannskirken. Slik har vi opparbeidet oss en unik kompetanse på å håndtere folk i sorg og sjokk. Denne kompetansen settes pris på av ansatte og ledere i norske bedrifter i utlandet og offshore. 226 bedrifter og undervisningsinstitusjoner har beredskapsavtale med Sjømannskirken, en liten økning fra 216 året før. Flere undervisningsinstitusjoner har slått seg sammen det siste året slik at antallet avtaler i den sektoren er gått ned. Dette er imidlertid kompensert med nye avtaler i bedriftssektoren, slik at antallet samarbeidspartnere likevel er gått noe opp.

BEKREFTER MENNESKETS UENDELIGE VERDI

Å være tilgjengelig og lydhør – alltid – er også en viktig form for omsorg. Dette er representert gjennom Nettkirken som åpnet i 1999. I Nettkirken kan alle finne en som kan støtte dem et lite stykke på livsveien. I Nettkirken kan man også skrive bønner, lese søndagstanker og tenne lys. Sammenlignet med 2018 hadde Nettkirken i 2019 en oppgang i antall chattesamtaler på seks prosent fra 1 600 samtaler til 1 700 samtaler. Antallet e-poster er omtrent nesten identisk, 444 i 2018 og 443 i 2019.

	2017	2018	2019
Fengselsbesøk (antall besøkte)	1 141	441	93
Sykebesøk (antall besøkte)	3 954	3 848	3 385
Antall sosialsaker	1 342	1 256	1 188
Antall ganger sosialsaker er jobbet med	4 007	3 386	3 671
Antall frivillige	18 389	17 962	16 104
Antall frivillige timer	70 885	65 378	60 020
Antall saker, Familieveiviseren	76	85	94
Nettkirken (chat og e-post)	3 498	2 077	2 168

Liv Randi Mauseth (t.v) og Jenny-Karin Shury har blitt gode venner etter at de møttes som frivillige i Sjømannskirken i London.

FRIVILLIGHET

Sjømannskirken har vært en dugnadsbevegelse fra dag én. Foreningsmedlemmer og enkeltmedlemmer, styremedlemmer på alle nivåer, ledere på leir, vinterassistenter og vinterprester, de som tar et enkeltoppdrag på en kirke eller ved en festival i Norge, de som står fast på frivillighetslista og tar faste oppgaver i sin kirke. Alle rollene er viktige for at Sjømannskirken opprettholdes og utvikler seg. De frivillige er med og viser hva slags kirke vi vil være: Et sted der alle har en plass og hvor alle har noe å bidra med. Vi ser en nedgang i antall frivillige fra 2018 til 2019.

Det er vanskelig å si hva nedgangen i antall frivillige og frivillighetstimer skyldes. Vi ser at antall frivillighetstimer har en nedgang på 13 prosent. Nedgangen er størst ved de syv største kirkene våre. Mindre fokus på frivillighet og unøyaktighet i føringsrutinene kan være årsakene.

SJØMANSKIRKEN SOM ARBEIDSGIVER

Sjømannskirkens ambisjon er å ha engasjerte og kompetente medarbeidere, og å være en attraktiv, ivaretagende og utviklende organisasjon. Læring, forbedring og utvikling er viktige stikkord med tanke på å ivareta medarbeidere. I 2019 ble Sjømannskirkens lederutviklingsprogram videreført, og det ble utarbeidet nye rutiner for varsling og konflikthåndtering. Det ble også igangsatt en prosess for å styrke arbeidsmiljøet og yringsklimaet i organisasjonen og denne vil fortsette i 2020.

BEMANNING

Ved utgangen av 2019 var det ansatt 94 kvinner og 81 menn i Sjømannskirken (ansatte i utlandet og i Norge). 55 av de ansatte står i prestestillinger, 19 av disse er kvinner. Ved utgangen av 2019 var det 41 ansatte i lederstillinger i organisasjonen, 16 av disse var kvinner.

AVDELING	2017		2018		2019	
	Årsverk	Ansatte	Årsverk	Ansatte	Årsverk	Ansatte
Ansatte i Norge**	38	39	38	39	38	39
Ansatte i utlandet*	130	148	125	140	125	136
Vinterprester og vinterassistenter	20	100	19	102	20	100
Lokalt ansatte	36	61	38	63	39	62
TOTALT	224	348	220	344	222	337

*Inkluderer ektefelleansatte (11 årsverk) og praktikanter (6 årsverk).

**Inkluderer ansatte knyttet til foreningsarbeidet.

«Vi vil fortsatt ha fokus på å styrke den lokale finansieringen og utviklingen av eksisterende og nye inntektskilder».

- Hein Anders Kvalheim, økonomisjef.

Hovedkassen viser et underskudd på 9,4 millioner av en omsetning på 167 millioner. Vi forventet et underskudd på 1,6 millioner kroner. Hovedårsaken til avviket er svakere inntekter enn forventet. Avslag på søknad om momskompensasjon er den største enkeltårsaken. Saken er anket, men svaret foreligger ikke ennå. Vi har også svakere inntekter på annonsesalget i HJEM og noe lavere aktivitet på innsamling i Norge, men her er det også lavere kostnader. Testamentariske gaver er gode og overføring av kapital fra kirken i Okpo, cirka 600 000 kroner, er ført under bidrag fra kirkene. Våre fondsplasseringer har en urealisert avkastning på 1,6 millioner kroner per 31.12.2019 som ikke er bokført.

Vi har god kontroll på de fleste kostnadene selv om vi også har negative avvik her. Det største avviket på kostnadssiden er knyttet til lønn ved kirkene. Vi har brukt en god del vikarer fra Norge og dette har trukket opp denne posten. I tillegg ser vi at skattebyrden lokalt i vertslandene gir oss høyere utgifter enn vi forventet. Pensjonskostnadene øker i praksis, men ettersom vi har nedjustert fremtidige pensjonsforpliktelser for pågående pensjoner viser kostnaden seg lavere enn den virkelig er årlig.

Samlet sett har vi hatt et krevende år i 2019. I hovedsak er dette knyttet til manglende momskompensasjon. Dersom dette ikke korrigeres gjennom klagebehandling i Lotterinemda vil det ha store, langsiktige konsekvenser for Sjømannskirken.

Kirkene har krevende tider med hensyn til lokal inntjening. Denne er forverret betraktelig som følge av kronapandemien våren 2020. Vi vil fortsatt ha fokus på å styrke den lokale

finansieringen og utviklingen av eksisterende og nye inntektskilder for virksomheten samlet sett, men prioritet i skrivende stund er først å fremst å få kirkenes inntjening tilbake på rett spor når restriksjonene i forbindelse med pandemien letter.

NY KIRKE I PATTAYA

Torsdag 5. september var det høytidelig åpning av det nye kirkebygget til Sjømannskirken i Pattaya. I dag er det ikke ofte Sjømannskirken bygger nye kirkebygg, men i Pattaya ser vi at det vil være behov for et samlingssted og vår tilstedeværelse i lang tid framover. Kirken er finansiert gjennom organisasjonens egenkapital og er ikke belånt. Estimert byggekostnad er rundt 23 millioner kroner.

Det nye kirkebygget til Sjømannskirken i Pattaya.

HOVEDSTYRETS ARBEID

HOVEDSTYRET: Jørn-Henning Theis (leder), Linn Grøtberg (nestleder), Jens-Petter Johnsen, Ørnulf Steen (generalsekretær), Thorbjørn Laundal, Astrid Holmsen Krogh, Pål Kristian Balstad, Helge Aarseth og Margareth Glad. Ellen Sæle Hansen, Carl-Ove Fæster, Elisabeth Y. Guthus og Karl Johnny Hersvik var ikke til stede da bildet ble tatt.

Hovedstyret har hatt seks ordinære møter i 2019 og har behandlet 73 saker. De har hatt gjennomgående fokus på framtid utfordringene for Sjømannskirken dette året, og hadde i oktober en egen strategisamling.

I mars 2019 var hovedstyret, slik praksis er en gang per styreperiode, på besøk til Sjømannskirkene i Albir og Torrevieja. Det er helt avgjørende for hovedstyrets medlemmer, både enkeltvis og som fellesskap, å ha nærhet til Sjømannskirkens arbeid. Et slikt besøk bidrar til det. Hovedstyret har i løpet av 2019 også innført en praksis med at de aller fleste styremøtene innledes med et Skype-møte med en daglig leder for en kirke eller en arbeidsenhet. Vedkommende orienterer om arbeidet og styrets medlemmer kan stille spørsmål til oppklaring.

ØKONOMI

Hovedstyret følger økonomien tett og har økonomirapport til behandling i alle sine møter, samt et separat møte med revisor en gang i året. Underslagssaken i København, hvor regnskapsføreren er siktet for grovt underslag av over fire millioner norske kroner, har ført til innskjerping av flere rutiner på økonomifeltet. Avslaget på søknad om momskompensasjon kom under arbeidet med budsjett for 2020. Hovedstyret har fulgt prosessen med klagesaken tett.

ARBEIDSMILJØ

Hovedstyret er opptatt av medarbeidernes sikkerhet og arbeidsmiljø, og får i hvert møte en orientering om sikkerhetssituasjonen i verden. I løpet av året ble det avdekket noen utfordringer knyttet til arbeidsmiljøet enkelte steder i organisasjonen, og hovedstyret bestilte derfor en økt satsing på arbeid med arbeidsmiljøet i Sjømannskirken.

REVIDERING AV GRUNNREGLENE

Hovedstyret har siden generalforsamlingen i 2018 arbeidet med en revisjon av Sjømannskirkens grunnregler. Forslaget skal legges fram for generalforsamlingen til en første drøfting i 2020 og til vedtak på generalforsamling i 2022. Formålet med revisjonen er å modernisere reglene språklig, å tydeliggjøre ansvaret de ulike organene har og vurdere endringer på bakgrunn av generalforsamlingens tidligere innmeldte problemstillinger.

NY GENERALSEKRETÆR

Generalsekretær Ørnulf Steen meldte våren 2019 at han ønsket å gå av med pensjon våren 2020. Styret har derfor jobbet med rekruttering av ny generalsekretær gjennom 2019, og kunne i desember tilsette Jeffrey Huseby i stillingen. Huseby tiltrer 1. mars 2020. Hovedstyret takker Ørnulf Steen for god innsats for Sjømannskirken gjennom flere år!

VEIEN VIDERE

VI VIL VIDERE!

Sjømannskirken som organisasjon står på mange måter foran et veiskille. Der er mye godt og viktig arbeid som skjer i Sjømannskirken verden rundt, noe vi er svært takknemlige og stolte over. Kanskje er tiden likevel inne for å justere kursen noe for å kunne ivareta gode tradisjoner, og for at Sjømannskirken skal være en viktig og relevant organisasjon i fremtiden. Arbeidet med å stake ut en ny kurs tar utgangspunkt i visjonene og verdiene som har fulgt Sjømannskirken i 156 år.

Vi lever i en tid med endrede reisevaner og nye måter å bruke norsk arbeidskraft på. Dette påvirker Sjømannskirkens arbeid, og vi må vurdere og gjerne tenke nytt om hvordan Sjømannskirken kan møte utfordringene dette skaper. Mobiliteten økes og dette kan føre til at radiusen rundt sjømannskirkene må utvides.

Sjømannskirken har med årene anlagt et bredt og variert arbeid. I en tid der økonomien ikke ser ut til å bli romsligere, kan det være hensiktsmessig å spisse arbeidet. Det kan handle om å se både på antall målgrupper og arbeidsmåter. Koronapandemien, som vi i skrivende stund er inne i, har blant annet tvunget oss til å arbeide langt mer digitalt enn før. Erfaringene vi gjør med det, kan gjøre oss i stand til å nå nordmenn vi ikke ellers ville hatt mulighet til å nå.

Klima er et av FN sine 17 bærekraftsmål. Dette handler om å leve og arbeide mer miljøvennlig. Sjømannskirken bør derfor ha en kritisk gjennomgang av sitt eget klimaavtrykk og se nærmere på hvordan dette kan gjøres mindre. Barn og unge fortjener det – de til og med krever det!

Økonomien vil være viktig i årene som kommer. Vi ønsker en god, men samtidig nøysom forvaltning av de tilskudd og gaver som blir betrodd oss. Inkludert i dette er god forvaltning av eiendommene. Det er et mål å få mest mulig sjømannskirke ut av hver krone! Vi kommer videre til å ha økt fokus på innsamling fra privatpersoner, støtte fra næringslivet og å trygge bevilgningen fra det offentlige Norge. Dette er et arbeid som ikke bare er forbeholdt de som arbeider med innsamling, men noe alle ansatte og andre som er engasjert i Sjømannskirken i større eller mindre grad kan være bevisst på.

Sjømannskirkens kvalitet og kompetanse handler om ansatte. Det er de ansatte som bærer Sjømannskirkens verdier og visjoner ut i verdens hverdag. Vi ønsker derfor å arbeide hardt og ha oppmerksomhet på å sikre et godt arbeidsmiljø. Det skal oppleves godt å være ansatt i Sjømannskirken. For å nå et slikt mål, tror vi det er nødvendig med en visjonær, åndelig, tydelig og kompetent ledelse. Det er et mål å sikre gode ordninger for oppfølging, slik at de ansatte føler seg møtt, sett, ivaretatt og bekreftet.

Sjømannskirken er en selvstendig organisasjon. Vår målgruppe er nordmenn i utlandet uansett livssyn, status, posisjon og bakgrunn. Vi vil forkynne evangeliet i ord og handling. Det diakonale fotavtrykket handler om omsorg og nærvær for alle nordmenn som på en eller annen måte har behov for en utstrakt hånd. Der skal Sjømannskirken være - i verdens hverdag!

FØLG
SJØMANNSKIRKEN
 PÅ SOSIALE MEDIER

@sjomannskirken

Følg oss på Facebook og se mer
av Sjømannskirkens arbeid.

Kontakt oss

Strandgaten 198
Postboks 2007 Nordnes
5817 Bergen, Norge

55 55 22 55

www.sjomannskirken.no